

MANUAL METODIC PENTRU APLICAREA MĂSURILOR DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI DE CĂTRE ALȚI PARTICIPANȚI PROFESIONIȘTI

Chișinău, 2018

SERVICIUL PREVENIREA ȘI COMBATEREA SPĂLĂRII BANILOR

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare - Serviciu) este o autoritate de drept public din cadrul Guvernului Republicii Moldova, care funcționează ca organ central de specialitate autonom și independent. Serviciul are drept scop prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și contribuie la asigurarea securității statului.

Pentru mai multă informație despre SPCSB, accesați pagina web oficială a instituției:
www.spcsb.md

Acest manual a fost creat cu ajutorul proiectului UE/CE privind Controlul Corupției prin Aplicarea Legii și Prevenire (CLEP). Părerile și opiniile prezentate sunt expuse de către autori și nu trebuie privite ca o reflectare a poziției oficiale ai Uniunii Europene și/sau Consiliul Europei.

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	4
INTRODUCERE	6
1) Conceptul de spălare a banilor.....	6
CAPITOLUL I. AUTORITĂȚILE DE SUPRAVEGHERE ALE ENTITĂȚILOR RAPORTOARE	9
1) Autorități de supraveghere.....	9
2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.....	10
CAPITOLUL II. ABORDAREA BAZATĂ PE RISC	11
CAPITOLUL III. EVALUAREA RISCURILOR DE SPĂLAREA BANILOR ȘI FINANȚAREA TERORISMULUI LA NIVEL NAȚIONAL.....	12
CAPITOLUL V. EVALUAREA RISCULUI ÎN DOMENIUL PROPRIU DE ACTIVITATE	13
CAPITOLUL IV. MĂSURILE DE PRECAUȚIE PRIVIND CLIENȚII.....	14
CAPITOLUL VI. BENEFICIARII EFECTIVI, SFATURI PENTRU EFICIENTIZAREA IMPLEMENTĂRII.....	15
2) Măsuri de precauție simplificate.....	18
CAPITOLUL VII. SISTAREA TRANZACȚIILOR.....	20
CAPITOLUL VIII. RAPORTAREA ACTIVITĂȚILOR SAU TRANZACȚIILOR CARE CAD SUB INCIDENȚA LEGII NR.308/2017	22
CAPITOLUL IX. CERINȚE FAȚĂ DE PĂSTRAREA DATELOR	24
CAPITOLUL X. PROCEDURI DE CONTROL INTERN.....	25
CAPITOLUL XI. APLICAREA MĂSURILOR RESTRICTIVE INTERNAȚIONALE.....	26
CAPITOLUL XII. SANȚIUNI	27
Anexa nr. 1.....	28
Anexa nr. 2.....	30
Anexa nr. 3.....	31
Anexa nr. 4.....	33

PREFAȚĂ

Prezentul manual metodic pentru aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului de către liberii profesioniști (în continuare Manualul) a fost elaborat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din Republica Moldova (în continuare - Serviciu) cu implicarea proiectului UE/CE privind Controlul Corupției prin Aplicarea Legii și Prevenire (CLEP).

Manualul oferă o descriere a aplicării măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului de către avocați, notari, contabili, auditori, organizatorii jocurilor de noroc, persoanele care practică activități cu metale și/sau pietre prețioase, agenții imobiliari ș.a. (în continuare: liberi profesioniști¹ sau entități raportoare).

Manualul este conceput și orientat spre persoanele fizice și juridice rezidente și nerezidente care activează pe teritoriul Republicii Moldova, cit și reprezentanțele/filialele companiilor străine înregistrate în Republica Moldova, activitatea principală a cărora este prestarea serviciilor în domeniile menționate. Obiectivul manualului este de a facilita executarea și aplicarea prevederilor Legii nr. 308 din 22.12.2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului de către entitățile raportoare ca subiecți ai regimului de supraveghere.

Pentru a menține nivelul de coerență și claritate termenii folosiți în prezentul manual corespund noțiunilor din **Legea nr. 308 din 22.12.2017 „Privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”** (în continuare - Legea nr. 308/2017). Studiarea legislației naționale și internaționale în domeniu de către entitățile raportoare și alte persoane interesate, are ca scop crearea incluziunii juridice adecvate și limitarea neclarităților asociate cu cerințele legale și instituționale.

Cadrul legal național și internațional privind aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile raportoare este constituit, dar nu se limitează la următoarele surse:

- a) Legea nr. 308 din 22.12.2017 „privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.
- b) Instrucțiunea cu privire la aplicarea măsurilor restrictive internaționale aprobată prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 35 din 23.08.2018.
- c) Ghidul privind identificarea și monitorizarea beneficiarilor efectivii aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 36 din 23.08.2018.
- d) Instrucțiunea cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența Legii nr. 308 din 22.12.2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului” aprobată prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.
- e) Ghidul privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic, aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 17 din 08.06.2018.
- f) Ghidul privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțare a terorismului, aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 16 din 08.06.2018.
- g) Ghidul privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 15 din 08.06.2018.
- h) Metodologia de identificare a activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 496 din 25.05.2018.

---

¹Conform art. 3 din Legea nr. 308 din 22.12.2017 „Privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului” *liber-profesionist* este persoană fizică sau juridică care prestează servicii independente profesionale de contabilitate, audit, de ordin juridic, inclusiv avocați, notari, care activează în conformitate cu legislația în vigoare;

- i) Ordinile Directorului Serviciului de Informații și Securitate privind listele consolidate a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste.
- j) Planul de acțiuni privind reducerea riscurilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 791 din 11.10.2017.

În ceea ce privește actele internaționale, următoarele vor fi luate în considerare:

- a) Directiva UE 2015/849 din 20.05.2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.
- b) Recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF-GAFI).
- c) Normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și alte acte normative care reglementează raporturile în acest domeniu.

Sursele menționate sunt disponibile pe pagina web oficială a SPCSB: www.spcsb.md, precum și în alte documente și ghiduri publicate de către FATF².

Manualului metodic pentru aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului de către alți participanți profesioniști a avut drept scop oferirea unui instrument practic, pentru realizarea obligațiilor specifice. Manualul cuprinde informații utile sistematizate în baza legislației naționale și standarde internaționale, precum și conform actelor normative secundare aprobate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Suplimentar, manualul prezintă diverse tipologii de spălarea banilor și exemple practice care descriu metodele utilizate de diferiți subiecți în procesul spălării banilor, bazate pe experiența Republicii Moldova și altor state.

Serviciul contează pe aportul semnificativ și perseverența entităților raportoare în procesul de implementare a legislației oferind prezentul Manual în acest scop.

---

² [FATF](#)

- ✓ [Money Laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professions, June 2013;](#)
- ✓ [Money Laundering and Terrorist Financing through the Real Estate Sector, June 2007;](#)
- ✓ [RBA Guidance on casinos, October 2008;](#)
- ✓ [Vulnerabilities of casinos and gaming sector, March 2009;](#)
- ✓ [RBA Guidance for accountants, June 2008;](#)

INTRODUCERE

1) Conceptul de spălare a banilor

1. **Spălarea banilor (SB)** nu este un fenomen nou, însă este foarte adânc înrădăcinat în trecut manifestându-se cu un efect coroziv asupra economiei, guvernării și bunăstarea sociale a unei țări. Aceasta implică ascunderea originii activelor criminale pentru a reda o aparență legală anumitor bunuri. Termenul de **spălare a banilor** era utilizat în perioada anilor 1920 în SUA, fiind asociat cu exponenți ai criminalității organizate. Acest termen în procesul de deghizare a originii mijloacelor bănești prin intermediul spălătoriilor auto și publice pentru a justifica proveniența banilor din diverse activități criminale.

2. Problematika spălării banilor a fost abordată în cadrul Convenției Națiunilor Unite contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, adoptată la 20 decembrie 1988 la Viena. Părțile semnatare a Convenției au urmărit scopul sensibilizării comunității internaționale privind combaterea traficului de droguri, care reprezintă o sursă de venituri ce permite organizațiilor ilegale să corupă structurile de stat, activitățile comerciale, financiare și în final toate nivelurile societății.

3. În procesul de camuflare a originii bunurilor sau activelor ilicite pot fi implicate nu doar instituțiile financiar-bancare, dar și reprezentanții liberilor profesioniști, cum ar fi avocații, notarii, contabilii, auditori, agenții imobiliari, organizatorii jocurilor de noroc, persoanele care practică activități cu metalele și pietrele prețioase ș.a.

4. Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF), este organizația internațională care stabilește standardele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și definește termenul de spălare a banilor ca *“Efectuarea operațiunilor cu mijloace bănești de proveniență criminală cu scopul de camuflare și ascundere a sursei acestora, cât și de legalizare a activelor obținute prin metode ilegal”*.

5. Cadrul legal și normativ al Republicii Moldova, definește conform **art. 243 din Codul Penal al Republicii Moldova** activitatea de spălare a banilor ca:

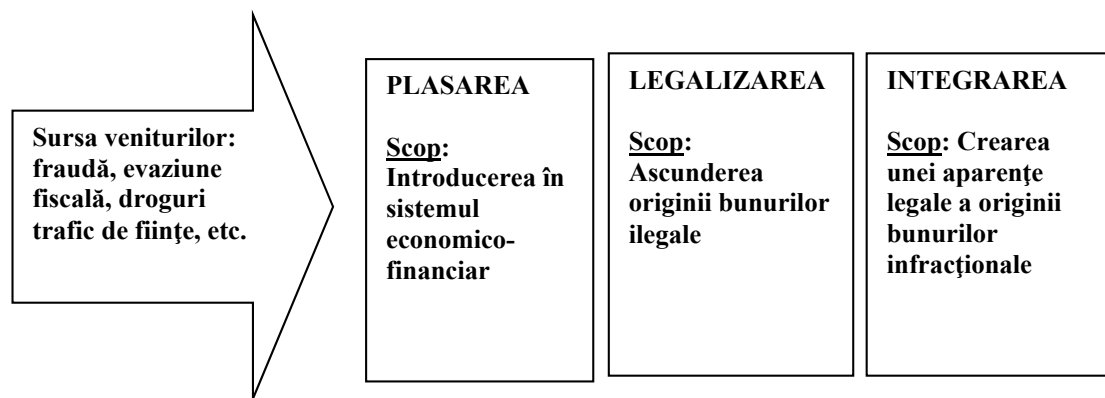
- a) convertirea sau transferul bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tănuir sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor sau de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni;
- b) tănuirea sau deghizarea naturii, originii, amplasării, dispunerii, transiterii, deplasării proprietății reale a bunurilor ori a drepturilor aferente de către o persoană care știe sau trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite;
- c) dobândirea, deținerea sau utilizarea bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite;
- d) participarea la orice asociere, înțelegere, complicitate prin acordarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acțiunilor menționate mai sus.

6. Procesul de spălare a banilor este compus din 3 etape: **plasarea, legalizarea și integrarea.**

- a) **Plasarea.** Prima etapă a acestui proces include plasarea mijloacelor bănești provenite din surse ilegale în sistemul economic legal, de obicei prin intermediul unei instituții financiare. Acest lucru poate fi obținut de exemplu prin deschiderea unui cont de depozit folosind numerar. Sumele mari se împart în mai multe sume cu valoare mai mică, pentru a nu atrage atenția, după care treptat sunt depozitate în diferite filiale ale aceleiași bănci sau în bănci diferite. La această etapă pot fi realizate și convertiri de valută sau înlocuirea bancnotelor cu nominal mic în bancnote cu nominal mare.

b) **Legalizarea.** A doua etapă a unui proces de spălare a banilor, începe după plasarea banilor murdari și se realizează sub formă de transfer sau mișcare a mijloacelor bănești, hîrtilor de valori și a altor active în alte instituții sau la alți beneficiari, pentru a masca și camufla proveniența ilegală. Astfel de mijloace pot fi folosite pentru a achiziționa alte valori sau active lichide sau semi-lichide care la rîndul lor vor fi vîndute sau transferate altor beneficiari. Spălarea banilor poate fi realizată și prin forma unui transfer de plată a unor mărfuri sau servicii sau prin transferul unor sume de bani pe conturile unei companii fantomă sau a unei entități intermediare.

c) **Integrarea.** A treia etapă este integrarea bunurilor în circuitul legal. Acest lucru poate fi realizat prin obținerea unor active, cum ar fi imobilele, instrumente financiare sau monetare, obiecte de artă sau lux. La această etapă bunurile vor deveni legale.

7. Trei etape sunt de asemenea folosite în procedeele de finanțare a terorismului: obținerea fondurilor/colectarea, transferul și distribuirea. **Art. 279 din Codul Penal al Republicii Moldova definește** finanțarea terorismului ca punerea la dispoziție sau colectarea intenționată de către orice persoană, prin orice metodă, direct sau indirect, a bunurilor de orice natură dobîndite prin orice mijloc, sau prestarea unor servicii financiare în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau cunoscînd că vor fi utilizate, în întregime sau parțial:

- a) la organizarea, pregătirea ori comiterea unei infracțiuni cu caracter terorist;
- b) în orice scop, de către un grup criminal organizat, o organizație criminală sau de o persoană aparte care comite ori întreprinde tentative de comitere a unei infracțiuni cu caracter terorist sau care organizează, dirijează, se asociază, se înțelege în prealabil, instigă sau participă în calitate de complice la comiterea acestei infracțiuni.

8. Indiferent de nivelul de dezvoltare al țărilor, fenomenele de spălare a banilor și finanțare a actelor de terorism sunt activități care compromit stabilitatea socială, securitatea internă, transparenta și eficiența sistemelor de funcționare a instituțiilor statale și nestatale. Spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt în mod fundamental concepte simple. Dacă spălarea banilor este procesul prin care veniturile obținute din activități ilicite sunt transformate pentru a le îndepărta de originea lor ilegală, finanțarea terorismului reprezintă sprijinul financiar și material, sub orice formă, al terorismului sau al celor ce îl încurajează sau se implică în el.

9. Spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt efectuate sub forma unor tranzacții și activități similare, majoritatea fiind legate de ascunderea bunurilor. Spălătorii de bani trimit bunurile ilicite prin canale legale, în scopul ascunderii provenienței infracționale, în timp ce acele persoane care finanțează terorismul transferă bunurile, care pot fi legale sau ilegale, folosind o cale prin care să ascundă sursa și scopul utilizării acestora - acela de susținere a terorismului. Tehnicile folosite pentru a spăla banii sunt, în mod esențial, aceleași ca și cele utilizate pentru a ascunde sursa sau scopul în finanțarea terorismului.

10. Dacă sursa poate fi ascunsă, aceasta rămâne disponibilă pentru o viitoare finanțare a activităților teroriste. În mod similar, este important pentru teroriști să ascundă utilizarea fondurilor astfel încât activitatea de finanțare să rămână nedepistată.

11. Sprijinul material al organizațiilor teroriste poate proveni însă și din activități legale (donații, vânzări, acte de comerț), fiind deosebit de dificilă identificarea printre bunurile legale care susțin activitatea organizațiilor teroriste a celor provenite dintr-o activitate ilegală când aceste bunuri sunt amestecate. De asemenea, organizațiile teroriste, pentru a nu se demasca, trebuie să folosească valori cu aparență legală. Numai după ce s-a realizat convertirea bunurilor provenite din infracțiuni în valori cu aparență legală acestea pot fi încredințate (proces care are loc în mod frecvent) organizațiilor teroriste, pentru ca acestea să le folosească în scopurile lor criminale.

12. Grupurile teroriste nu sunt interesate de profit, ci doar de a obține surse pasibile de finanțare a propriilor acțiuni, astfel bunurile obținute ilicit sau licit de multe ori se regăsesc în valori foarte mici, greu de identificat ca acte de finanțare a terorismului. În cazul operațiunilor care au precedat atentatele din 11 septembrie 2001, tranzacțiile individuale nu atingeau zece mii de dolari și erau efectuate prin simple viramente, de persoane cu statut de studenți care păreau a primi banii ca burse ale statului sau din fondurile părinților.

13. Activitățile de *strângere/colectare de fonduri* implică trei surse principale:

- a) surse ilicite (de multe ori în conexiune cu activitățile de crimă organizată);
- b) surse licite (donații, cadouri din surse legale, etc.);
- c) asigurarea suportului logistic (cazare, transport, instruire etc.) ca formă complexă de asigurare, cu sau fără costuri la vedere a sprijinului necesar activităților teroriste în care pot fi utilizate atât surse legale, cât și surse ilicite. Cu toate acestea nu toate cazurile de suport material poate fi clasificat ca finanțare a terorismului.

14. În Republica Moldova, problematica teroristă este abordată dintr-o perspectivă axată pe prevenirea acestui fenomen, ceea ce presupune concentrarea atenției asupra alimentării activităților teroriste cu resurse umane, logistice și financiare. În consecință, instituțiile cu atribuții de prevenire și combatere a terorismului participă activ, potrivit competențelor, la activitățile de stopare a fluxurilor de finanțare a grupărilor teroriste, cooperând cu Serviciul în identificarea unor operațiuni suspecte de finanțare a terorismului.

CAPITOLUL I. AUTORITĂȚILE DE SUPRAVEGHERE ALE ENTITĂȚILOR RAPORTOARE

1) Autorități de supraveghere

15. Reglementarea, supravegherea și controlul modului de aplicare a legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului pe teritoriul Republicii Moldova de către entitățile raportoare este asigurat de următoarele autorități cu funcții de supraveghere³:

- a) Uniunea Avocaților din Republica Moldova - pentru avocați;
- b) Camera Notarială - pentru notari;
- c) Ministerul Finanțelor – persoane juridice și întreprinderile individuale care prestează servicii de contabilitate;
- d) Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului - pentru auditori și entitățile de audit.
- e) Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării – pentru persoane fizice și juridice care practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase, articolelor din metale prețioase și/sau pietrelor prețioase;
- f) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor – pentru agenții imobiliari și organizatorii jocurilor de noroc în limita monitorizării și verificării respectării prevederilor legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

16. Pentru asigurarea executării prevederilor legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a standardelor internaționale în domeniu, autoritățile cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în limitele competențelor sale:

- a) emit ordine, hotărâri, instrucțiuni și alte acte normative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în cazurile prevăzute de Legea nr.308/2017;
- b) aprobă și publică ghiduri și recomandări necesare entităților raportoare supravegheate pentru implementarea prevederilor Legii nr.308/2017;
- c) monitorizează și verifică aplicarea prevederilor prezentei legi, ale actelor normative subordonate acesteia, ale programelor proprii ale entităților raportoare și ale instrucțiunilor referitoare la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, identificarea clientului și a beneficiarului efectiv, raportarea, păstrarea datelor privind activitățile și tranzacțiile realizate, precum și referitoare la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern.

17. Autorităților cu funcții de supraveghere le revin următoarele obligații conform legislației privind prevenirea și combatere spălării banilor și finanțării terorismului:

- a) să constate dacă entitățile raportoare utilizează politici, metode, practici și proceduri scrise și măsuri de control intern și dacă entitățile raportoare se conformează programelor proprii, orientate spre prevenirea și după caz identificarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- b) să informeze entitățile raportoare despre tranzacțiile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, inclusiv despre noile metode și tendințe în acest domeniu;
- c) să identifice existența posibilităților de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele riscuri;

---

³ Pentru a cunoaște mai multe detalii despre autoritățile cu funcții de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului consultă art. 15 din Legea nr. 308/2017.

d) să sesizeze celelalte organe cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare asupra încălcărilor identificate în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea întreprinderii măsurilor de retragere a actelor permissive, eliberate pentru desfășurarea activității de întreprinzător.

18. Pentru a asigura o cooperare eficientă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, autoritățile cu funcții de supraveghere sunt obligate să înștiințeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor într-un termen ce nu va depăși 24 de ore, dacă pe parcursul controalelor pe care le efectuează la entitățile raportoare sau prin oricare altă modalitate, au identificat fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului.

2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

19. Serviciul este o autoritate publică independentă în raport cu celelalte persoane juridice și fizice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare și funcționează ca organ central de specialitate autonom și independent, împuternicit cu atribuții de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului⁴.

20. Serviciul deține acces gratuit și în regim online la resursele informaționale inclusiv cele care conțin date cu caracter personal create și menținute de autoritățile publice și organele cu funcții de supraveghere.

21. Serviciul examinează informațiile despre activitățile și tranzacțiile suspecte de spălarea banilor sau finanțarea terorismului parvenite din alte surse decât cele obținute de la autoritățile competente, autoritățile cu funcții de supraveghere sau entitățile raportoare, inclusiv în baza autosesizării.

22. Suplimentar Serviciul are dreptul să solicite entităților raportoare aplicarea măsurilor de precauție în funcție de riscul asociat anumitor clienți, produse, servicii, jurisdicții și relații de afaceri, cât și aplicarea măsurilor asiguratorii.

23. Serviciul poate să solicite organelor competente efectuarea controalelor în scopul stabilirii sensului economic al operațiunilor, naturii relațiilor de afaceri, sursei bunurilor, beneficiarului efectiv și respectarea regimului fiscal în limita competenței deținute.

24. Serviciul are dreptul să solicite și să primească în termenul indicat în solicitări următoarele tipuri de informații:

- a) informații și documente necesare de care dispun entitățile raportoare, clienții acestora și autoritățile administrației publice, în vederea determinării caracterului suspect al activităților sau tranzacțiilor;
- b) informații deținute de către entitățile raportoare cu privire la monitorizarea activităților și tranzacțiilor complexe și neordinare, precauția privind clienții, beneficiarii efectivi și relațiile de afaceri;
- c) informații de la persoanele fizice și juridice rezidente și nerezidente referitor la tranzacțiile și activitățile în curs de pregătire sau desfășurate;
- d) explicații de la persoanele fizice și juridice referitor la relațiile de afaceri și sursa bunurilor implicate în activități și tranzacții suspecte de spălarea banilor, infracțiuni asociate acestora și finanțarea terorismului;

---

⁴ Atribuțiile și funcțiile distincte ale Serviciul sunt prevăzute expres în art. 19 din Legea nr. 308/2017.

- e) documente aferente măsurilor de precauție privind clienții, programelor și controlului intern;
- f) informația relevantă de la autoritățile competente cu privire la rezultatul examinării sesizărilor remise în conformitate cu prevederile Legii nr.308/2017. Informațiile extinse privind modul de funcționare și rezultatele obținute de Serviciu pot fi găsite în rapoartele anuale ale Serviciului care sunt publicate pe pagina web oficială www.spcsb.gov.md/activitate.

CAPITOLUL II. ABORDAREA BAZATĂ PE RISC

25. Abordare bazată pe risc presupune că țările, autoritățile competente și băncile/liberii profesioniști identifică, evoluează și înțeleg riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului la care acestea sunt expuse și întreprind măsurile cuvenite de atenuare în corespundere cu nivelul de risc.

26. În conformitate cu prevederile art. 6 alin. (2) și (3) din Legea nr.308/2017 entitățile raportoare aplică abordarea bazată pe risc în mod individual pentru stabilirea dimensiunii vulnerabilităților și riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Prin aplicarea acestei prevederi legale devine posibilă asigurarea faptului că măsurile de prevenire sau diminuare a fenomenului de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt proporționale cu riscurile identificate. Această cerință va permite alocarea resurselor entităților raportoare în cel mai eficient mod astfel, încât acestea să fie direcționate în concordanță cu prioritățile entității raportoare întru identificarea principalelor riscuri și vulnerabilități.

27. Indiferent de puterea și eficacitatea sistemelor de control privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, infractorii vor continua încercările lor de a transfera fonduri și bunuri ilicite fără a fi detectați, iar în anumite cazuri aceștia vor reuși. Criminalii sunt mai predispuși să folosească entitățile raportoare menționate în prezentul Manual, dacă alte metode de spălare a banilor sau finanțare a terorismului devin mai dificile. Din acest motiv, entitățile raportoare pot fi mai mult sau mai puțin vulnerabile, în funcție de eficiența procedurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului aplicate. O abordare bazată pe riscuri permite entităților raportoare să se adapteze într-un mod mai eficient la vulnerabilitățile depistate, pe măsură ce sunt identificate noi metode de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

CAPITOLUL III. EVALUAREA RISCURILOR DE SPĂLAREA BANILOR ȘI FINANȚAREA TERORISMULUI LA NIVEL NAȚIONAL

28. Una dintre obligațiile internaționale ale Republicii Moldova este de a efectua Evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, obiectivul principal al Evaluării naționale a riscurilor este de a identifica, analiza și recunoaște riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului cu care se confruntă Republica Moldova. De fapt, identificarea naturii și impactului riscurilor naționale va influența cu siguranță determinarea nivelului măsurilor de control aplicate în raport cu un anumit produs sau sector.

29. Serviciul în comun cu alte organe de supraveghere și organe de ocrotire a normelor de drept sunt responsabili de organizarea evaluării naționale a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, care se organizează cel puțin o dată la 3 ani. Evaluarea riscurilor la nivel național are menirea de a optimiza cadrul normativ și instituțional în domeniu, contribuie la distribuirea eficientă a resurselor la toate nivelurile regimului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului care include Serviciul, autoritățile de supraveghere, organele de drept, entitățile raportoare și alte instituții competente.

30. Raportul privind Evaluarea națională a riscurilor expune și rezultatele evaluării domeniilor liberilor profesioniști ca entități raportoare. Din acest motiv, raportul va fi utilizat de către entitățile raportoare ca material de referință pentru a demara procesul continuu de evaluare și identificare a riscurilor într-un anumit sector. Evaluare națională a riscurilor a estimat vulnerabilitățile de spălare a banilor pentru sectoarele liberilor profesioniști, după cum urmează:

Tipurile liberilor profesioniști	Vulnerabilitățile
Agenții imobiliari	Mediu-Sporit
Persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale și pietre prețioase	Mediu
Notarii	Mediu
Organizatorii jocurilor de noroc	Mediu
Avocații	Scăzut
Contabilii și Auditorii	Scăzut

Mai exact, în ceea ce privește sectorul agenților imobiliari, Evaluarea națională a riscurilor pune în evidență problemele legate de utilizarea numerarului în tranzacțiile imobiliare și absența identificării și raportării tranzacțiilor suspecte. Probleme similare afectează vulnerabilitatea persoanelor fizice și juridice care practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor și pietrelor prețioase. În timp ce notarii au raportat tranzacții suspecte în trecut, nivelul de raportare este încă scăzut. Probleme similare au fost identificate și pentru avocați. De asemenea în privința notarilor, Evaluarea națională a riscurilor remarcă, de asemenea, scăderea valorii contractelor autentificate comparativ cu valoarea cadastrală declarată, care poate fi utilizată pentru evitarea impozitelor. Organizatorii jocurilor de noroc, de asemenea, necesită un control mai bun privind măsurile de precauție față de clienți și privind raportarea tranzacțiilor suspecte, în timp ce pentru contabilii și auditorii Evaluarea națională a riscurilor consideră ca necesitate rolul mai proactiv al organismului de supraveghere, împreună cu o mai bună pregătire a angajaților în special în ceea ce privește tipologiile de risc.

CAPITOLUL IV. EVALUAREA RISCULUI ÎN DOMENIUL PROPRIU DE ACTIVITATE

31. Ținând cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțării terorismului descrisă în Capitolul III al prezentului Manual, entitățile raportoare vor întreprinde acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate (nu și la nivel național), folosind în acest scop criterii și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere.

32. Pentru asigurarea unui proces adecvat de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în propriul domeniul de activitate entitățile raportoare utilizează diferite variabile aferente domeniului de activitate, inclusiv destinația unui bun sau a relației de afaceri, volumul activelor sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client, cât și frecvența și durata relației de afaceri.

33. Conform art. 6 al Legii nr.308/2017 entitățile raportoare sunt obligate să identifice și să evalueze riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în domeniul propriu pînă la:

- a) lansarea și dezvoltarea de produse și servicii noi;
- b) utilizarea tehnologiilor noi sau aflate în dezvoltare, atît pentru produsele și serviciile noi, cît și pentru cele existente.

34. Entitățile raportoare vor evalua riscurile, stabilind amploarea lor în funcție de următoarele aspecte:

- a) client;
- b) riscul general de spălare a banilor și finanțare a terorismului identificat;
- c) țară (jurisdicție);
- d) relația de afaceri;
- e) bun, serviciu, tranzacție și canalul de livrare.

35. În dependență de dimensiunea și caracterul activității, entitățile raportoare pot identifica și alți factori sau surse de risc, care vor complementa evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate.

36. Analiza riscurilor trebuie efectuată în așa mod încît să fie identificate direcțiile unde riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt cele mai mari. Entitățile raportoare vor trebui să identifice principalele vulnerabilități și să le minimizeze într-un mod corespunzător prin măsuri preventive. Entitățile raportoare vor avea nevoie de această informație pentru a o folosi la identificarea clienților și serviciilor cu risc major și a zonelor geografice cu risc sporit. Este important de a înțelege că aceste evaluări nu sunt statice, ele se vor schimba pe parcursul timpului în dependență de modul în care vor evolua circumstanțele și amenințările de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

CAPITOLUL V. MĂSURILE DE PRECAUȚIE PRIVIND CLIENȚII

37. Măsurile de precauție privind clienții reprezintă un set de acțiuni menite să obțină informații specifice de la clienți. Astfel de informații permit entității raportoare să estimeze și să evalueze modul în care un anumit client este expus riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și să ia măsuri proporționale cu nivelul de risc identificat. În cazul în care clientul nu este persoană fizică, statutul juridic al clientului va fi confirmat cu documentele corespunzătoare, inclusiv cu autorizația de a acționa.

38. Măsurile de precauție privind clienții sunt aplicate de către entitățile raportoare atât clienților noi, cât și celor existenți. Astfel, entitățile raportoare vor aplica următoarele măsuri:

a) identificarea și verificarea identității clienților pe baza documentelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă;

b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea unor măsuri adecvate bazate pe riscuri pentru a-și verifica identitatea. Entitatea raportoare trebuie să confirme identitatea beneficiarului efectiv, inclusiv prin adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura de proprietate și controlul persoanei juridice;

c) înțelegerea și obținerea, după caz, a informațiilor cu privire la scopul și natura dorită a relației de afaceri;

d) monitorizarea continuă a relației de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe parcursul relației în cauză, pentru a se asigura că tranzacțiile efectuate sunt în concordanță cu informațiile deținute de entitățile raportoare despre client, profilul activității și riscului său, inclusiv sursa bunurilor și că documentele, datele sau informațiile deținute sunt actualizate.

39. În scopul aplicării prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare aplică măsuri de precauție privind clienții:

a) înainte de inițierea relației de afaceri;

b) în cursul tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale: în valoare de peste 300.000 MDL, dacă se efectuează prin una sau mai multe tranzacții legate între ele, ținând seama de cerințele naționale;

c) când există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, indiferent de abateri, scutiri sau limite stabilite;

d) când adevărul, suficiența și precizia datelor de identificare obținute anterior sunt îndoielnice.

40. Dacă nu este posibilă respectarea cerințelor de la punctul (38) lit. (a) - (c) din acest Manual (de exemplu, nereușită obținerea altor documente relevante), entitățile raportoare se abțin de la inițierea tranzacției sau activității, inclusiv încetează relația de afaceri existentă. În plus, se va lua în considerare trimiterea formularelor privind tranzacțiile sau activitățile suspecte către Serviciul Prevenirea Combaterii Spălării Banilor. În aceste cazuri, entitățile raportoare au dreptul să nu explice clientului motivul refuzului.

CAPITOLUL VI. BENEFICIARII EFECTIVI, SFATURI PENTRU EFICIENTIZAREA IMPLEMENTĂRII

41. Entitățile raportoare trebuie să atragă o atenție deosebită cerințelor privind beneficiarii efectivi. De cele mai dese ori, clientul (persoană fizică) va fi aceeași persoană în numele sau interesul căreia va fi realizată tranzacția sau serviciul solicitat. Cu toate acestea, pot apărea situații, de exemplu cînt un client este o persoană juridică sau un trust străin, ori dacă un client acționează în interesul altei persoane, în acest caz entitatea raportoare va trebuie să stabilească cine este beneficiarul efectiv, după care să identifice și să verifice această persoană. Au existat multe cazuri de spălare a banilor în care persoanele juridice, trusturi sau indivizi au acționat ca “paravan” pentru alte persoane cu scopul de a ascunde traseul mijloacelor bănești și originea ilicită a veniturilor. Cine este beneficiarul efectiv și în ce mod poate o entitate raportoare să stabilească cine este beneficiarul efectiv? După cum este indicat mai jos definiția FATF a beneficiarului efectiv care a fost introdusă în legislația Republicii Moldova conține două concepte de bază: 1) Proprietatea de ultimă instanță și 2) Controlul real de ultimă instanță asupra unui client (fie o persoană fizică, o persoană juridică sau un aranjament juridic, cum ar fi un trust)⁵:

Cine este beneficiarul efectiv?

FATF: Beneficiar efectiv este persoana fizică (persoanele fizice) care dețin sau controlează în ultima instanță un client și/sau persoana fizică în numele căreia are loc o tranzacție. Această definiție include acele persoane care exercită controlul real de ultimă instanță asupra unei persoane juridice or aranjament juridic (trust).

!

Întrebări cheie:

- 1) Cine deține mai mult de 25% din persoana juridică-companie?
- 2) Cine deține controlul real asupra acesteia?
- 3) Cine este persoana în numele căreia a loc o tranzacție?

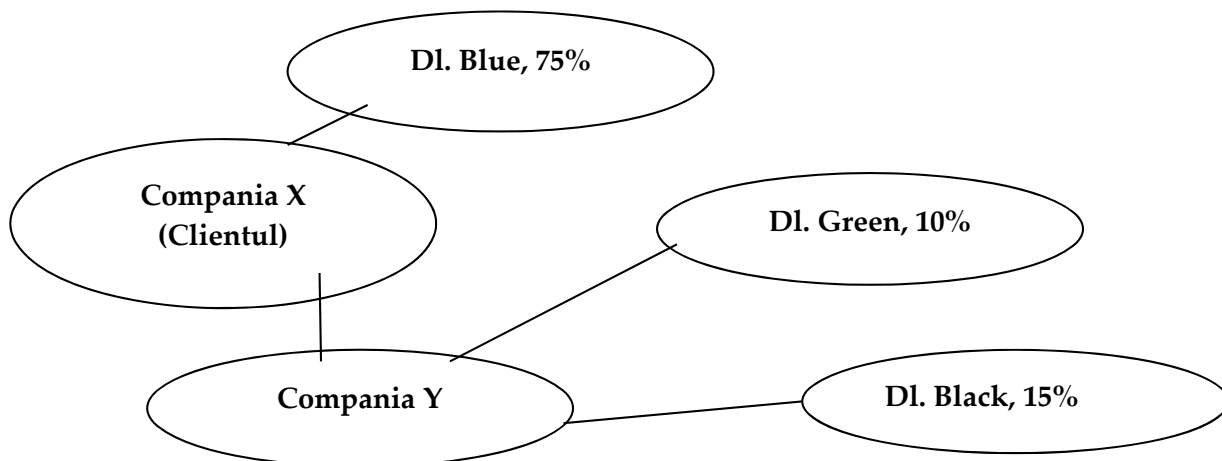
Cum se identifică beneficiarul efectiv?

- ✓ Constituirea unui cadru robust pentru asigurarea conformității;
- ✓ Utilizarea registrelor naționale oficiale, dacă acestea sunt disponibile;
- ✓ Identificarea informației privind beneficiarul efectiv, cît și privind intermediarii;
  - ✓ Folosirea surselor de informații on-line;
- ✓ Determinarea și înțelegerea structurii organizatorice a clientului;

Exemplu: Compania X este deținută de Dl. Blue, care deține 75% din acțiuni, cît și alți doi indivizi, Dl. Green și Dl. Black. Presupunând că această structură de proprietate este corectă, trebuie clarificată identitatea persoanelor care dețin mai mult de 25% din acțiunile societății.

⁵ Financial Action Task Force, 2014, [Transparency and beneficial ownership](#), accessed in December 2018;

42. Stabilirea beneficiarului efectiv va varia în dependență de tipul clienților. De exemplu, atunci când vorbim despre „control” într-o societate cu răspundere limitată, două grupuri de persoane se pot califica în mod evident ca având un control de ultimă instanță: 1) deținătorii de cote (conform schemei de mai sus), cât și 2) administratorii.

43. O cercetare efectuată de Banca Mondială⁶ privind utilizarea persoanelor juridice în cazuri de corupție arată că în procesul de identificare a beneficiarilor efectivi, atenția trebuie orientată asupra a doi factori: **controlul exercitat** și **beneficiul obținut**. Schema de sus reprezintă un exemplu de control exercitat prin dreptul de proprietate. Cu toate acestea, exercitarea controlului asupra unei persoane juridice va depinde de context, deoarece controlul poate fi exercitat prin mai multe căi, inclusiv prin dreptul de proprietate, în baza limitelor de procentaj al dreptului de proprietate ori prin beneficiarii desemnați ale unei persoane juridice, cum este schema de mai sus care poate oferi informații utile privind indiciile de proprietate sau controlul de ultimă instanță al unei companii. În general, aceasta poate conduce la identificarea persoanelor interesate care posedă informații cu privire la beneficiarii efectivi. Alte persoane pot fi, de asemenea, relevante pentru a stabili cine este beneficiarul efectiv: de exemplu, persoana care are autoritatea delegată de reprezentantul legal al persoanei juridice de a semna (care poate să nu fie acționar sau director) ar putea fi calificată drept beneficiar efectiv.

44. Entitățile raportoare trebuie să fie conștiente de riscul ascunderii beneficiarului efectiv în special atunci când acestea interacționează cu companii fictive și anume cu companiile neoperaționale care nu efectuează operațiuni independente, care nu dețin active semnificative, activități de afaceri, angajați, în special dacă acestea sunt stabilite în centre financiare off-shore.

45. Entitățile raportoare trebuie să fie de asemenea să fie conștiente de particularitățile asociate cu beneficiarii efectivi în situațiile în care acestea interacționează cu trusturile. Trusturile nu pot fi create în baza legislației din Republica Moldova, dar acestea pot fi create în alte jurisdicții, iar utilizarea lor nu este rară, inclusiv în țările membre ale fostei Uniuni Sovietice unde se urmărește ascunderea beneficiarului efectiv. Într-un trust tipic, concedentul sau mandatarul transferă titlul legal de proprietate (dreptul de a controla proprietatea) către un administrator și dreptul echitabil (dreptul de a beneficia de avantajele proprietății) către beneficiari. După cum este explicat în cercetarea Băncii Mondiale menționate mai sus, în cazul unui trust, câteva persoane pot fi calificate ca beneficiari efectivi:

⁶ World Bank and United Nations Office for Drugs and Crime, Stolen Asset Recovery Initiative, 2011, The Puppet Masters, How the Corrupt Use Legal Structures to Hide Stolen Assets and What to Do About It, accessed in December 2018;

- *Administratorul*, deoarece el/ea conduce procesul zilnic de gestiune a activelor deținute în custodie și care are posibilitatea dacă el/ea dorește, să dispună de acestea în orice fel. Cu toate acestea el/ea se obligă juridic să acționeze în interesul beneficiarilor după cum este prevăzut în actul de custodie. Astfel, administratorul nu deține controlul de ultimă instanță, dar mai degrabă acționează în numele altei persoane având obligațiuni fiduciare.
- *Mandatarul*, deoarece el/ea inițiază crearea trustului și contribuie cu active în primul rând. Cu toate acestea mandatarul nu mai are posibilitatea să exercite controlul asupra trustului.
- *Beneficiarul*, deoarece el/ea obține beneficiul. Cu toate acestea, similar beneficiarul nu poate exercita controlul asupra trustului.

46. Pentru trusturi controlul activelor și proprietatea asupra acestora este separată. În mod normal administratorul controlează trustul (dar nu beneficiază din urma acestuia), iar beneficiarul nu deține control asupra trustului, dar are dreptul de a beneficia din urma acestuia (și deține titlul de proprietate de ultimă instanță asupra activelor). Asta înseamnă că pentru un trust sau un alt aranjament juridic nu este de ajuns de a identifica un singur proprietar care deține controlul, dar de a identifica administratorul și beneficiarul, cât și mandatarul și protectorul⁷ (dacă acesta există).

47. FATF și Grupul Egmond au publicat un studiu privind camuflarea beneficiarului efectiv⁸ și au pus în evidență faptul că la stabilirea beneficiarului efectiv al unui trust, acordând următoarele întrebări de bază poate ajuta entitățile raportoare să înțeleagă mai bine caracteristicile cheie ale aranjamentului:

- 1) Cine este mandatarul real și care este sursa reală a fondurilor?
- 2) Cine sunt beneficiarii efectivi, în beneficiul cui sunt activele trustului administrate?
- 3) Care este sistemul de guvernare a trustului și cine sunt persoanele fizice reale care exercită controlul în ultimă instanță?

48. Drept sursă de informații pentru stabilirea beneficiarilor efectivi al unui trust poate servi solicitarea actului ori al regulamentului de custodie de la administrator, unde sunt indicați beneficiarii sau explicația privind scopul creării trustului.

Mai jos găsiți un exemplu real⁹ de utilizare a trusturilor în scheme de spălare a banilor:

Trust creat pentru a primi veniturile rezultate din infracțiuni fiscale și a le investi în proprietăți criminale

Au fost create două trusturi în centre off-shore de către o companie juridică. Compania juridică a solicitat administratorul să accepte două ordine de plată în favoarea unei bănci pentru a cumpăra o proprietate imobiliară. Reiese că trustul a fost folosit pentru a camufla identitatea beneficiarilor efectivi. Informația obținută de către Unitatea de Informații Financiare a arătat că beneficiarii trusturilor au fost persoanele fizice A și B, care erau și administratorii ambelor companii create în Belgia. Ambii au fost subiecți ai unei investigații judiciare privind serioase fraude fiscale și o parte din fonduri plasate în aceste trusturi puteau proveni din activitățile criminale ale altor companii.

⁷ Protectorul este de obicei împuternicit de către mandator cu responsabilitatea de a asigura că administratorii acționează în interesul beneficiarului stabilit în actul de creare a trustului.

⁸ Financial Action Task Force, 2018, [Concealment of beneficial ownership](#), accessed in December 2018;

⁹ Ibidem

2) Măsuri de precauție simplificate

49. Entitățile raportoare au posibilitatea de a aplica măsuri de precauție simplificată față de clienții lor, dacă prin natura lor, aceștia ori reprezentanții acestora pot prezenta un risc redus de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Este foarte important ca măsurile de precauție simplificată privind clienții sub nici o formă să nu fie aplicabile în cazul existenței suspiciunii cu privire la spălarea banilor sau finanțarea terorismului față de client sau tranzacția acestuia. Mai mult ca atât aplicarea măsurilor de precauție simplificate nu trebuie permise în circumstanțe cu risc sporit, după cum a fost identificat de către autoritățile din Republica Moldova în procesul de evaluare națională a riscurilor sau de către supraveghetorii sectoriali.

50. Măsurile de precauție simplificate vor include următoarele acțiuni:

- a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri;
- b) reducerea frecvenței actualizării datelor de identificare;
- c) reducerea gradului de monitorizare continuă a tranzacției sau a relației de afaceri;
- d) limitarea obținerii de informații privind scopul și natura relației de afaceri.

51. În baza propriilor evaluări și raționamente, entitatea raportoare stabilește factori care generează riscuri scăzute de spălare a banilor și finanțare a terorismului, care poate aduce la utilizarea măsurilor de precauție simplificate. De exemplu, măsurile de precauție simplificate pot fi aplicate când clientul este o companie a cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată într-o sistemă multilaterală de tranzacționare care dispune de cerințe adecvate privind transparența beneficiarilor efectivi, ori când clientul este bine cunoscut de către entitatea raportoare ca rezultat al relațiilor de afaceri de lungă durată.

52. Pe parcursul derulării activității, entitățile raportoare se pot confrunta cu situații în care în urma examinării sensului economic al unor activități sau tranzacții complexe și neordinare să identifice lipsa unui scop legal sau economic vădit. Dacă în urma raționamentelor sau a estimărilor se ajunge la concluzia că există un risc sporit de spălare a banilor sau finanțare a terorismului entitățile raportoare sunt obligate să aplice măsuri de precauție sporite. Aceste măsuri de precauție în raport cu clienții trebuie să fie proporționale cu riscurile identificate. Pentru a minimiza potențialele riscuri entitatea raportoare va intensifica gradul de monitorizare a relației de afaceri pentru a determina dacă tranzacția sau activitatea este suspectă sau neordinară.

53. Suplimentar la măsurile de precauție, entitățile raportore vor aplica măsurile sporite privind clienții în situațiile care activitățile sau tranzacțiile clienților pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, precum și în alte situații, conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele de supraveghere, inclusiv prin:

- a) obținerea informației suplimentare despre client (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, altă informație disponibilă în surse publice, internet), precum și actualizarea frecventă a datelor de identificare a clientului și beneficiarului efectiv;
- b) obținerea informației suplimentare despre natura și scopul relației de afaceri;
- c) obținerea informației despre sursa bunurilor clientului;
- d) obținerea informației despre scopul tranzacției sau activității în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată;
- e) obținerea aprobării de către persona cu funcții de conducere de rang superior a inițierii sau continuării relației de afaceri;
- f) efectuarea monitorizării sporite a relației de afaceri prin creșterea numărului și termenului verificărilor efectuate și selectarea tranzacțiilor și activităților care necesită o examinare adițională;

g) solicitarea ca prima plată a operațiunilor să se efectueze printr-un cont deschis în numele clientului la o instituție financiară care aplică măsuri similare de precauție privind clienții.

54. Entitatea raportoare în baza evaluării și a raționamentelor proprii stabilește factorii care generează riscuri reduse de spălare a banilor și finanțare a terorismului, care necesită aplicarea măsurilor de precauție simplificată privind clienții. Entitățile raportoare vor folosi următoarele criterii pentru a se ghida și a decide dacă este oportună aplicarea măsurilor de precauție simplificate:

- a) clientul este o autoritate publică sau întreprindere de stat;
- b) clientul este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată /sistem multilateral de tranzacționare care impun cerințe pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv;
- c) clientul este rezident al jurisdicțiilor prevăzute la lit. d) e) care îndeplinește cerințele standardelor internaționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- d) țara de destinație dispune de un sistem eficient de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului conform standardelor internaționale și este regulat supusă evaluării în acest sens de către organizațiile internaționale de profil;
- e) țara de destinație deține un nivel redus de corupție și de criminalitate conform evaluărilor oficiale;
- f) produsele și serviciile financiare sunt limitate și bine definite unui cerc de clienți, cu scopul de a spori incluziunea financiară;
- g) polițele de asigurare de viață în care prima anuală nu depășește valoarea de 20 mii lei sau prima unică nu depășește valoarea de 50 mii lei;
- h) la achiziționarea polițelor de asigurare pentru sistemele de pensii, în cazul în care nu există o clauză de răscumpărare și polița nu poate fi utilizată drept garanție;
- i) la achiziționarea sistemelor de pensii, anuităților sau programelor similare care asigură salarii beneficii de pensii, pentru care contribuțiile se realizează prin deduceri de salarii, iar normele sistemului nu permit ca drepturile beneficiarilor să fie transferate.

55. Măsurile de precauție sporită vor fi aplicate în relațiile de afaceri cu implicarea persoanelor expuse politic, membrii ai familiilor lor și cu persoanele asociate persoanelor expuse politic. Astfel, suplimentar la măsurile de precauție entitatea raportoare aplică următoarele acțiuni:

- a) elaborează și implementează sisteme adecvate de gestionare a riscurilor, inclusiv proceduri bazate pe evaluarea riscurilor, pentru a stabili dacă un client, potențial client sau beneficiarul efectiv al unui client este persoană expusă politic;
- b) obține aprobarea persoanei cu funcții de conducere de rang superior la stabilirea sau continuarea relațiilor de afaceri cu astfel de clienți;
- c) adoptă măsuri adecvate privind stabilirea sursei bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacție cu astfel de clienți;
- d) efectuează monitorizarea sporită și permanentă a relației de afaceri.

56. În procesul de identificare a clienților și a beneficiarilor efectivi în cazul tranzacțiilor cu implicarea persoanelor expuse politic, entitatea raportoare poate solicita o declarație în scris, sau îndeplinirea unui chestionar din partea clientului (inclusiv potențial client) sau a persoanei care îl reprezintă, unde acestuia i se va propune de a comunica, pe propria răspundere, informații suficiente despre dînsul, membrii familiei lui, persoanele asociate, beneficiarul efectiv, locul/locurile de muncă și funcția/funcțiile deținute pe parcursul ultimilor 12 luni etc. De asemenea pentru a asigura un regim adecvat/integral de implementare a măsurilor privind persoanele expuse politic, entitățile raportoare vor aplica prevederile Ghidului privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 17 din 08.06.2018.

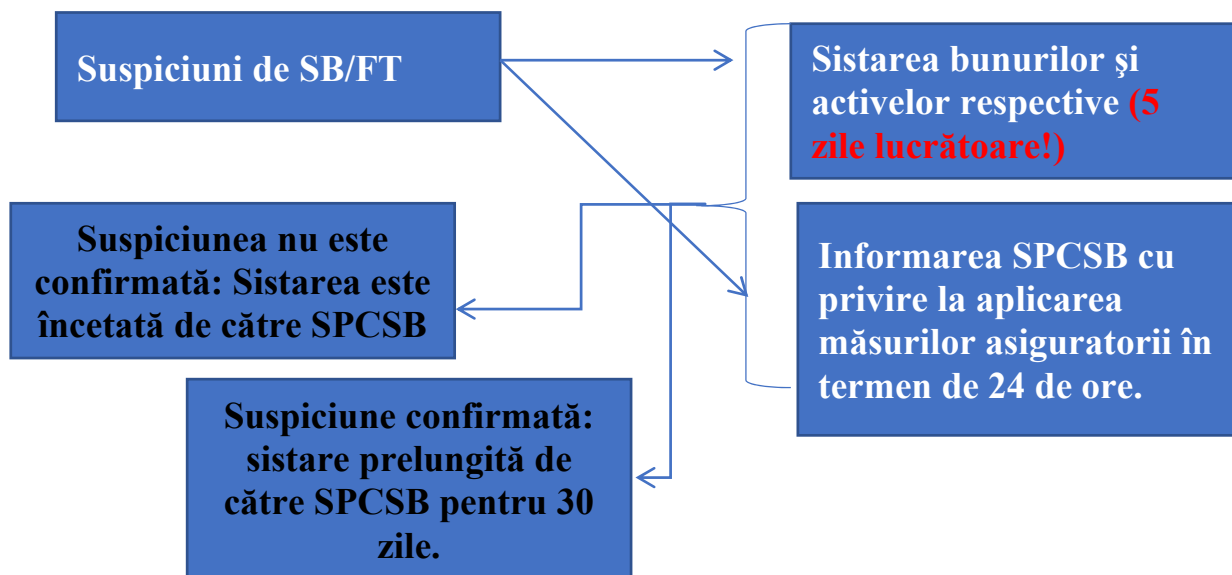
CAPITOLUL VII. SISTAREA TRANZACȚIILOR

57. În cazul în care entitatea raportoare identifică o tranzacție sau o activitate de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ori stabilește suspiciuni întemeiate privind efectuarea acestora, entitatea raportoare este în drept de a aplica măsurile asiguratorii în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr.308/2017.

58. Procedura de sistare a activităților și tranzacțiilor are ca scop contracararea spălării banilor, finanțării terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă. Acest instrument implica entitățile raportoare, Serviciul, organele de drept și autoritățile judiciare, și are ca scop primordial identificarea, urmărirea, sistarea, după caz, aplicarea sechestrului de către organele competente și în final confiscarea bunurilor provenite din spălarea banilor sau alte infracțiuni asociate acesteia, finanțarea terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă.

59. În cazul în care o entitate raportoare stabilește suspiciuni clare de spălare a banilor și finanțare a terorismului, aceasta va aplica din oficiu sau la cererea Serviciului măsuri de sistare a bunurilor și activelor pe un termen de **până la 5 zile lucrătoare**, totodată entitatea raportoare va informa imediat Serviciul privind aplicarea măsurii asiguratorii, dar **nu mai târziu de 24 de ore**. Procedura de sistare poate înceta din oficiu doar în baza unei permisiuni eliberate de către Serviciu.

60. Dacă în urma analizei informațiilor recepționate se confirmă suspiciunile inițiale, termenul de sistare poate fi extins pentru o perioadă de 30 zile în baza unei decizii eliberate de către Serviciu. Serviciul poate retrage decizia de sistare a operațiunilor cu bunuri sau active suspecte emisă până la expirarea termenului indicat, dacă au încetat cauzele și condițiile care au justificat emiterea acestei decizii.

61. În cazuri de necesitate prin demers motivat, Serviciul poate solicita instanței de judecată prelungirea termenului de aplicare a procedurii de sistare. Astfel, instanța de judecată, prin încheiere, dispune prelungirea sau respingerea sistării. Termenul stabilit de judecătorul de instrucție nu poate depăși 60 de zile lucrătoare pe fiecare caz în parte.

62. Deciziile de sistare emise de Serviciu pot fi contestate în procedura de contencios administrativ, iar încheierea judecătorului privind prelungirea sau respingerea prelungirii

termenului de sistare poate fi atacată cu recurs, în modul stabilit de legislație, de către persoana care se consideră lezată în drepturi.

63. Art. 33 alin. (17) al Legii nr.308/2017 prevede și anumite excepții privind aplicarea măsurilor de sistare a activităților și tranzacțiilor. În baza permisiunii scrise a Serviciului entitatea raportoare poate efectua activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea tranzacțiilor respective este imposibilă sau poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei operațiuni suspecte de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acesteia, de finanțare a terorismului, sau a proliferării armelor de distrugere în masă. Aceste situații însă nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din executarea măsurilor restrictive internaționale în conformitate cu art. 34 din Legea nr.308/2017.

CAPITOLUL VIII. RAPORTAREA ACTIVITĂȚILOR SAU TRANZACȚIILOR CARE CAD SUB INCIDENȚA LEGII nr. 308/2017

64. Prevederile legale care constituie baza creării mecanismului de raportare al activităților și tranzacțiilor care cad sub incidența Legii nr. 308/2017 îl constituie art. 11. Entitățile raportoare au obligația de a transmite în adresa Serviciului trei tipuri de tranzacții care au fost clasificate în felul următor:

- a) **tranzacții suspecte:** care sunt raportate atunci când entitatea raportoare identifică criterii de suspiciune în raport cu bunurile, activitățile sau tranzacțiile privind tentativele de spălarea a banilor sau finanțarea a terorismului aflate în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau care au fost deja realizate. Tranzacțiile suspecte se raportează către Serviciu cu ajutorul formularului special **în cel mult 24 de ore** de la identificarea circumstanțelor care generează suspiciune. Suspiciunile se stabilesc în baza criteriilor obiective și subiective stabilite în conformitate cu Metodologia de identificare a activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 496 din 25.05.2018, Ghidul privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de finanțare a terorismului, aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB. nr. 16 din 08.06.2018, Ghidul privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor, aprobat prin Ordinul Directorului SPCSB nr. 15 din 08.06.2018.
- b) **tranzacțiile în numerar:** Entitățile raportoare informează Serviciul despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune în valoare de cel puțin 100 mii lei, ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele. În acest scop se folosește formularul special care este transmis către Serviciul **în decurs de 10 zile calendaristice** începând cu prima zi a lunii de gestiune și se termină cu ultima zi a lunii calendaristice.
- c) **tranzacții prin virament:** Vor fi raportate către Serviciu tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune în valoare de cel puțin 500 mii lei. Datele privind tranzacțiile realizate prin virament, se indică într-un formular special, care se remite Serviciului **cel târziu la data de 15 a lunii** imediat următoare lunii de gestiune.

65. Avocații, notarii, contabilii, auditorii și agenții imobiliari devin subiecți a regimului de raportare doar în perioada participării, în numele clientului, la orice tranzacție financiară și imobiliară sau în perioada acordării asistenței pentru planificarea ori efectuarea tranzacțiilor pentru client ce țin, în ambele cazuri, de vânzarea - cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea și gestionarea conturilor bancare, crearea și gestionarea persoanelor juridice, gestionarea bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și de procurarea și vânzarea acestora. Organizatorii jocurilor de noroc și persoanele fizice și juridice care practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor și pietrelor prețioase devin subiecți ai regimului de raportare ori de câte ori identifică cerințele care stabilesc obligația de raportare în conformitate cu pct. 66.

66. Raportarea de către entitatea raportoare a tranzacțiilor menționate mai sus are loc prin intermediul formularelor speciale aprobate prin Ordinul Directorului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 18 din 08.06.2018 cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care stabilește forma, structura, precum și modul de transmitere, primire și confirmare a formularelor speciale.

67. Transmiterea formularului special cu informația necesară are loc prin canalul securizat în adresa Serviciului. În cazuri de urgență este posibilă transmiterea verbală a informațiilor

exprimate prin prezentarea datelor din formularul special către responsabilii Serviciului în cadrul unei discuții telefonice, cu prezentarea ulterioară a formularului special în format electronic, prin canalul securizat, în cel mult 24 de ore din momentul notificării verbale.

CAPITOLUL IX. CERINȚE FAȚĂ DE PĂSTRAREA DATELOR

68. Pentru a asigura o bună funcționare a regimului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului entitățile raportoare sunt obligate să păstreze pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor din partea Serviciului și a organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstruirea fiecărei tranzacții sau activități în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.

69. Entitățile raportoare vor păstra toate documentele și informațiile despre clienți și beneficiarii efectivi, obținute în cadrul măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare pe o perioadă de 5 ani pentru perioada activă a relației de afaceri și după terminarea acesteia sau imediat după data efectuării tranzacțiilor ocazionale. Entitățile raportoare păstrează evidența tuturor documentelor și informațiilor despre tranzacțiile în decursul a 5 ani după finalizarea acestora, iar la solicitarea Serviciului sau a organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pentru anumite tipuri de documente și informații, termenul de păstrare a evidenței poate fi prelungit pentru perioada solicitată, dar nu mai mare de 5 ani.

70. Entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme eficiente, inclusiv proceduri care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare privind tranzacțiile și relațiile de afaceri cu clienții. De asemenea la cererea Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere, entitățile raportoare sunt obligate să prezinte toate informațiile relevante privind relațiile de afaceri cu clienții, precum și natura acestor relații.

CAPITOLUL X. PROCEDURI DE CONTROL INTERN

71. Un element important în asigurarea implementării legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului îl constituie procedurile de control intern. Procedurile de control intern au menirea să asigure un nivel adecvat de aplicare a cerințelor legale din domeniu de către entitățile raportoare pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului identificate la nivel național, precum și nemijlocit în cadrul entităților raportoare. Politicile și procedurile de control intern trebuie în acest context să fie proporționale cu riscul de spălare a banilor și finanțare a terorismului, precum și cu specificul activităților și dimensiunea entităților raportoare.

72. Entitățile raportoare aprobă programe proprii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv conform recomandărilor și actelor normative aprobate de organele cu funcții de supraveghere. Procedurile de control intern vor include cel puțin măsurile prevăzute în art. 13, alin. (3), din Legea nr.308/2017 după cum urmează.

- a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, de raportare, proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor și alte măsuri relevante în domeniu;
- b) numele persoanelor, inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior, responsabile de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- c) măsuri de promovare a normelor etice și profesionale în sectorul supravegheat și de prevenire a folosirii entității raportoare, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de către asociații acestora;
- d) un program continuu de instruire a angajaților, selectarea riguroasă a cadrelor în baza criteriului de profesionalism înalt la angajarea acestora;
- e) efectuarea auditului independent privind testarea conformității entității raportoare cu politicile, controalele interne și procedurile respective.

73. Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului inclusiv cu funcții de conducere de rang superior, ale căror nume se comunică în decurs de 5 zile lucrătoare Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere, împreună cu natura și limitele responsabilităților. Persoanele indicate precum și alți angajați responsabili, trebuie să dispună de acces la rezultatele măsurilor de precauție privind clienții inclusiv la datele de identificare și cele despre tranzacțiile și activitățile efectuate, cât și la altă informație relevantă necesară.

74. Entitatea raportoare întreprinde măsurile de rigoare în vederea remedierii situației constatate, dacă rezultatele verificărilor efectuate de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au stabilit circumstanțe evidente care provoacă suspiciuni privind credibilitatea persoanelor responsabile menționate. Dacă persoana responsabilă de asigurarea conformării politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nu a fost numită, responsabilitățile în domeniu sunt preluate nemijlocit de către conducător, iar în lipsa acestuia de către persoana care îl înlocuiește.

CAPITOLUL XI. APLICAREA MĂSURILOR RESTRICTIVE INTERNAȚIONALE

75. O serie de tratate semnate de Republica Moldova și anumite decizii ale organizațiilor internaționale conțin elemente de implementare a unor măsuri restrictive sau sancțiuni financiare în raport cu anumite persoane, grupuri sau entități. Pentru a crea o viziune clară privind modul în care Republica Moldova trebuie să execute tratatele internaționale sau deciziile care poartă un caracter de aplicare a măsurilor restrictive, a fost aprobată Legea nr. 25 din 04.03.2016 „privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale”. Acest act normativ reglementează modul de introducere, aplicare și ridicare a măsurilor restrictive stabilite prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, prin actele Uniunii Europene la care Republica Moldova s-a aliniat, prin actele și deciziile adoptate de alte organizații internaționale sau de către alte state la care Republica Moldova s-a aliniat și nu în ultimul rând de către Republica Moldova din propria inițiativă.

76. Implementarea acestor măsuri restrictive fac parte inclusiv din regimul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. În această ordine de idei sancțiunile financiare internaționale au caracter obligatoriu și sunt direct aplicabile pe teritoriul Republicii Moldova. Sancțiunile sus-menționate au menirea de a curma și contracara la nivel mondial acțiunile menite să faciliteze activitățile de terorism și de proliferare a armelor de distrugere în masă. Pentru a asigura eficiența acestor măsuri restrictive ele sunt îndreptate concret împotriva persoanele, grupurile și entitățile care pot fi implicate în asemenea acțiuni.

77. Persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste sau de proliferare a armelor de distrugere în masă sunt incluse în liste speciale publicate cu scopul de a ușura implementarea sancțiunilor de către statele semnatare a tratatelor internaționale. În cazul Republicii Moldova există patru liste de bază care trebuie luate în considerație de către entitățile raportoare. Serviciul de Informații și Securitate este autoritatea care publică regulat lista consolidată (compusă din cele 4 liste de bază) a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.

78. Entitățile raportoare sunt obligate să aplice imediat măsuri restrictive în privința bunurilor, inclusiv a celor obținute din sau generate de bunuri care aparțin sau sînt deținute ori controlate, direct sau indirect, de persoanele, grupurile și entitățile incluse în lista consolidată, precum și de persoanele juridice care aparțin sau sînt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități. Totodată, entitățile raportoare se abțin de la executarea de activități și tranzacții în favoarea sau beneficiul, direct sau indirect, al persoanelor, grupurilor și entităților incluse în lista consolidată, precum și al persoanelor juridice care aparțin sau sînt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.

CAPITOLUL XII. SANCTIUNI

79. Încălcarea prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului atrage, după caz, răspunderea disciplinară, pecuniară, contravențională, penală sau alte tipuri de răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

80. Mecanismul de aplicare a sancțiunilor este prevăzut de art. 35 din Legea nr.308/2017 unde sunt stipulate criteriile, acțiunile și procedura de aplicare a penalităților față de entitățile raportoare.

81. La aplicarea sancțiunilor se va ține cont de gravitatea, durata și frecvența încălcării, intenția, gradul de responsabilitate, capacitatea financiară al subiectului, beneficiul obținut în urma încălcării, prejudiciul produs terților prin încălcare, cooperativismul subiectului, încălcările anterior comise.

82. Față de entitățile raportoare în cazul nerespectării cerințelor legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor sunt aplicate următoarele tipuri de sancțiuni:

- a) declarație publică în mass-media care identifică persoana fizică sau juridică și natura încălcării;
- b) prescripția prin care se impune persoanei fizice sau juridice încetarea comportamentului respectiv și abținerea de la repetarea acestuia;
- c) retragerea sau suspendarea autorizației, licenței de activitate, în cazul în care activitatea entității raportoare constituie obiectul autorizării sau licențierii;
- d) interdicție temporară de a exercita funcții de conducere în entitățile raportoare de către oricare persoană cu funcții de conducere de rang superior într-o entitate raportoare sau a oricărei alte persoane fizice declarate responsabilă de încălcare;
- e) sancțiuni pecuniare sub formă de amendă în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărimea echivalentului în lei a sumei de pînă la 1 000 000 euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării.

83. Aplicarea sancțiunilor prevăzute va fi stabilită de Legea cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii care va constitui baza legislativă principală ce reglementează modul de aplicare a penalităților în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

84. Răspunderea contravențională la moment este reglementată către Codul Contravențional la art. 291² -291⁹ unde sunt stipulate încălcările și sancțiunile aplicabile la moment în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului.

85. Este de menționat că după adoptarea Legii cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii prevederile Codului Contravențional vor fi anulate.

Anexa nr. 1

Test pentru auto-evaluare

1. Care sunt organele de supraveghere care controlează executarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor de către avocați și notari?

- Executarea prevederilor legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului de către avocați este supravegheată de **Uniunea Avocaților din Republica Moldova** și de către **Camera Notarială** în cazul notarilor.

2. Care sunt acțiunile pe care trebuie să le întreprindă organele cu funcții de supraveghere dacă în urma unor controale sau în orice alt mod depistează fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau finanțarea terorismului?

- În cazul în care autoritățile de supraveghere depistează în urma controalelor sau în orice alt mod acțiuni, activități sau fapte care pot avea legătură cu spălarea banilor sau finanțarea terorismului, acestea vor informa imediat, dar **nu mai târziu de 24 de ore** despre acest fapt Serviciul cu prezentarea în acest sens a informațiilor și documentelor necesare.

3. Care este scopul aplicării abordării bazate pe risc?

- Scopul abordării bazate pe risc este de a asigura ca acțiunile de prevenire și diminuare a spălării banilor și finanțării terorismului în domeniul propriu de activitate să fie proporționale cu riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului identificate.

4. Cine este responsabil de efectuarea evaluării riscului de spălarea banilor și finanțarea terorismului la nivel național?

- Serviciul, în comun cu organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte instituții competente.

5. În ce situații este necesară aplicarea măsurilor de precauție sporită față de client?

- Entitățile raportoare aplică măsuri de precauție sporită privind clienții în situațiile care, prin natura lor, clienții pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, precum și în alte situații, conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere.

6. Care este perioada de timp pentru care entitățile raportoare pot sista activitățile sau tranzacțiile ce întrunesc criterii suspecte vădite de spălare a banilor sau finanțare a terorismului?

- Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, pot sista executarea activităților și tranzacțiilor cu bunuri, inclusiv mijloace financiare, pentru un termen **de până la 5 zile lucrătoare**, dacă stabilesc suspiciuni pertinente care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă.

7. Care este perioada de timp pentru transmiterea de către entitățile raportoare a formularelor speciale privind tranzacțiile cu numerar?

- Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar se remit Serviciului **în decurs de 10 zile calendaristice**, începînd cu prima zi a lunii de gestiune și terminînd cu ultima zi a lunii calendaristice

8. Ce tipuri de documente trebuie păstrate de către entitățile raportoare pentru a se conforma cu cerințele de păstrare a datelor și care este perioada de timp pentru care aceste informații trebuie păstrate?

- Pentru a se conforma cu cerințele privind păstrarea datelor entitățile raportoare vor păstra toate documentele și informațiile despre clienți și beneficiarii efectivi, obținute în cadrul măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe perioada activă a relației de afaceri și pe o perioadă de **5 ani** după terminarea acesteia sau după data efectuării tranzacțiilor ocazionale

9. Care sunt formele de sancționare care pot fi aplicate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autoritățile de supraveghere în raport cu entitățile raportoare pentru neconformarea cu cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului?

- Serviciul și autoritățile de supraveghere pot aplica următoarele forme de sancționare.
  - a) declarația publică în mass-media, în care se identifică persoana fizică sau juridică și natura încălcării;
  - b) prescripția prin care se impune persoanei fizice sau juridice încetarea comportamentului respectiv și abținerea de la repetarea acestuia;
  - c) retragerea sau suspendarea autorizației, licenței de activitate, în cazul în care activitatea entității raportoare constituie obiectul autorizării sau licențierii;
  - d) interdicția temporară de a exercita funcții de conducere în entitățile raportoare de către oricare persoană cu funcții de conducere de rang superior într-o entitate raportoare sau de către oricare altă persoană fizică, declarate responsabile de încălcare;
  - e) sancțiuni pecuniare sub formă de amendă.

10. Care sunt persoanele, grupurile și entitățile față de care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri restrictive?

- Entitățile raportoare vor aplica măsurile restrictive internaționale față de persoanele care se reflectă în următoarele liste:
  - a) lista Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste;
  - b) lista Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități de proliferare a armelor de distrugere în masă;
  - c) lista Uniunii Europene cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste;
  - d) lista suplimentară a Serviciului de Informații și Securitate cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.
 Astfel pentru a asigura aplicabilitatea și efectul juridic al listelor persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, entitățile raportoare monitorizează permanent paginile web oficiale ale Organizației Națiunilor Unite, Uniunii Europene și Serviciului de Informații și Securitate.

11. După desemnarea de către entitățile raportoare a persoanelor împuternicite cu atribuții de executare a legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului care sunt acțiunile pe care trebuie să le îndeplinească entitatea raportoare?

- După numirea persoanelor împuternicite entitatea raportoare va comunica numele acestora împreună cu natura și limitele responsabilităților acestor persoane **în decurs de 5 zile lucrătoare** Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere.

Anexa nr. 2

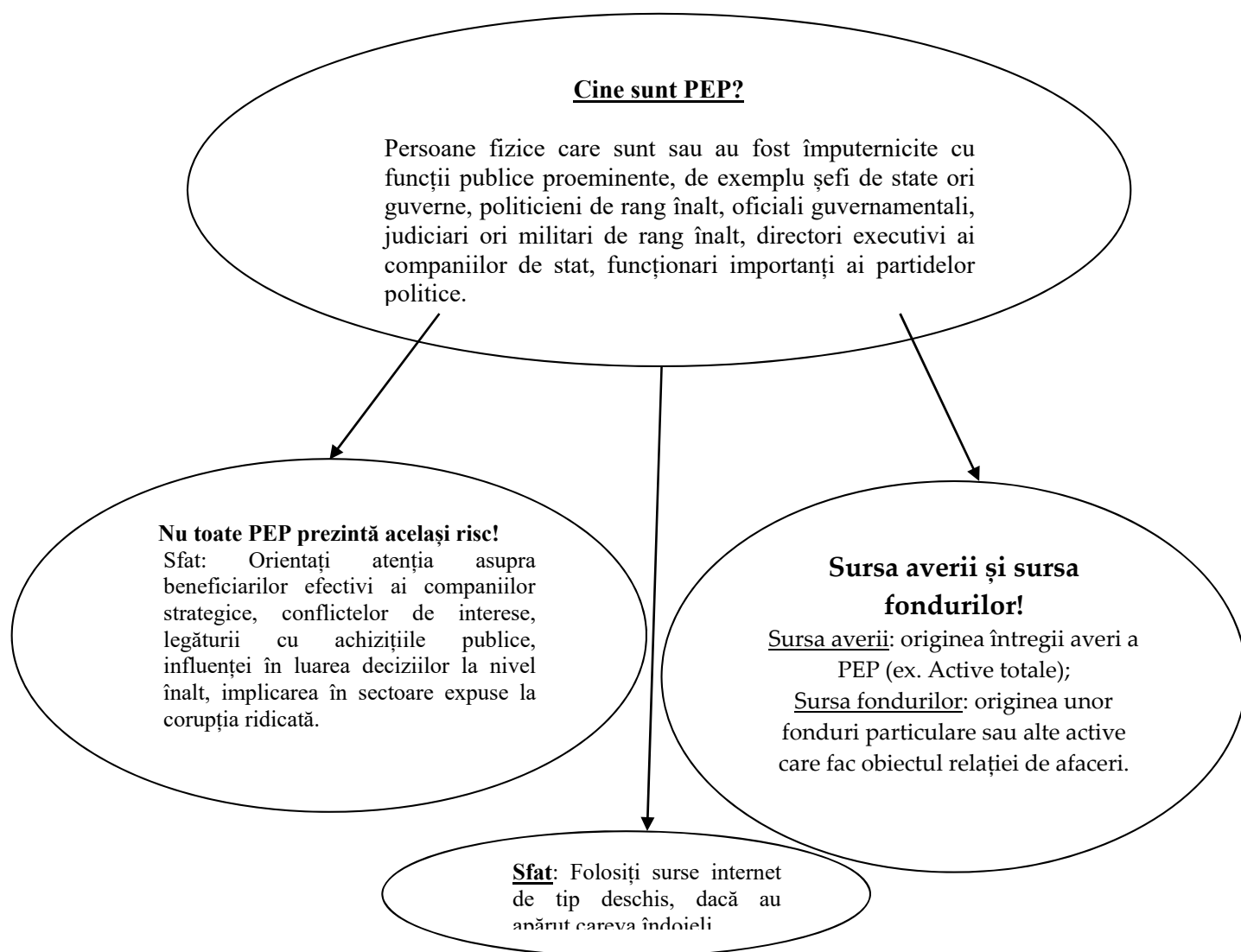
Rezumat: ce trebuie să faceți pentru a vă conforma?

Tabelul de mai jos descrie pașii necesari care urmează a fi făcuți pentru a vă conforma cu cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Mai multe detalii pot fi găsite în Legea nr. 308/2017 și în Ghidurile emise de către Serviciu.

Pasul 1: Stabilirea unui program de conformitate
Numiți o persoană responsabilă de conformitate, dacă mărimea companii Dvs. permite acest lucru. Dacă acest lucru nu este posibil, unica persoană responsabilă de companie va trebui să se ocupe de aspectele ce țin de conformitate.
Efectuarea evaluării riscului: vi se cere să efectuați o evaluare a riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului asociat cu afacerea Dvs. Evaluarea riscului la nivel național vă poate ghida în acest sens. Evaluarea trebuie să fie în scris și urmează a fi transmisă către autoritatea care vă supraveghează.
Crearea unui program de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului: bazat pe evaluarea riscului efectuată anterior, o serie de acțiuni trebuie întreprinse pentru a contracara vulnerabilitățile depistate. Acestea pot fi elucidate în politici și proceduri pentru a facilita desiminarea în cadrul companiei pentru a crește nivelul de conformitate.
Pasul 2: Mențineți standardele de conformitate
După cum este explicat mai sus, diferite tipuri de măsuri de precauție trebuie aplicate pentru clienții cu caracteristici diferite. Aplicarea măsurilor de precauție trebuie să reprezinte un proces continuu care urmează a fi aplicat și față de clienții existenți, cu scopul de a revizui periodic riscurile prezentate. Măsurile de precauție față de clienți pot fi simplificate, standarde sau sporite.
Păstrarea evidenței privind tranzacțiile și activitățile suspecte, cât și a documentelor confirmative pentru fiecare client este un pas esențial. Documentele trebuie păstrate pentru o perioadă de cel puțin 5 ani pentru a le face disponibile imediat în caz de necesitate.
Măsurile inițiale de precauție față de client nu sunt suficiente pentru a asigura conformitatea necesară. La necesitate acesta trebuie să fie un proces continuu de monitorizare și actualizare. Aceasta va facilita identificarea activităților suspecte.
Evaluarea riscului și măsurile setate pentru a răspunde la rezultatele acesteia urmează a fi revizuite și ajustate la posibile riscuri și tendințe emergente de spălare a banilor și finanțare a terorismului.
Pasul 3: Reportare și audit
Rapoartele privind tranzacțiile și activitățile suspecte trebuie transmise în timp util către Serviciu, în conformitate cu termenii prevăzuți de Legea nr. 308/2017.
Evaluarea riscului și procedurile de control intern trebuie să treacă un audit independent pentru a verifica și testa măsurile de conformitate adoptate în cadrul entității raportoare.

Anexa nr. 3

Persoanele Expuse Politic (PEP), sfaturi pentru implementare eficientă:

Cine este beneficiarul efectiv?

FATF: Beneficiar efectiv este persoana fizică (persoanele fizice) care dețin sau controlează în ultima instanță un client și/sau persoana fizică în numele căreia are loc o tranzacție. Această definiție include acele persoane care exercită controlul real de ultimă instanță asupra unei persoane juridice or aranjament juridic (trust).

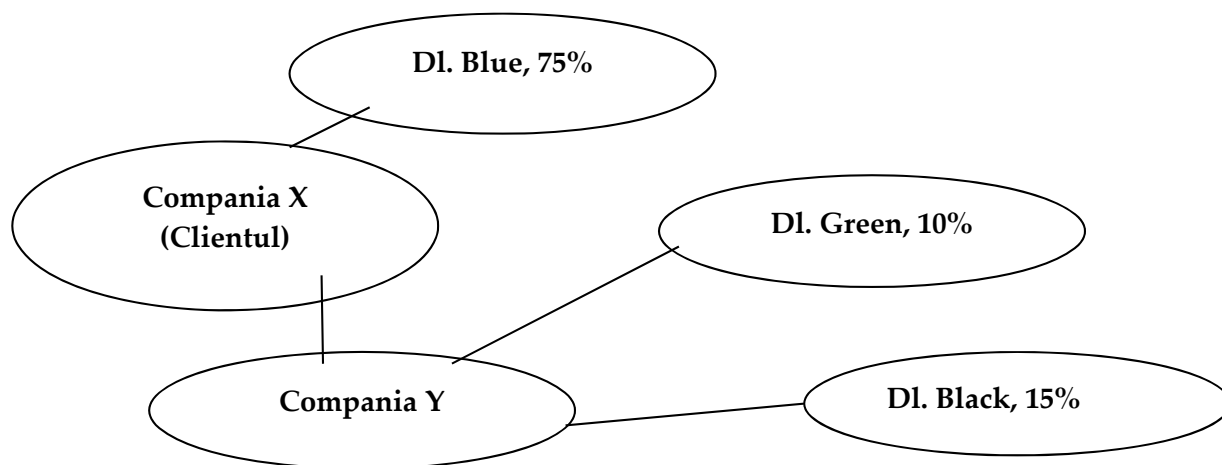
Întrebări cheie:

- 4) Cine deține mai mult de 25% din persoana juridică-companie?
- 5) Cine deține controlul real asupra acesteia?
- 6) Cine este persoana în numele căreia a loc o tranzacție?

Cum se identifică beneficiarul efectiv?

- ✓ Constituirea unui cadru robust pentru asigurarea conformității;
- ✓ Utilizarea registrelor naționale oficiale, dacă acestea sunt disponibile;
- ✓ Identificarea informației privind beneficiarul efectiv, cât și privind intermediarii;
  - ✓ Folosirea surselor de informații on-line;
- ✓ Determinarea și înțelegerea structurii organizatorice a clientului;

Exemplu: Compania X este deținută de Dl. Blue, care deține 75% din acțiuni, cât și alți doi indivizi, Dl. Green și Dl. Black. Presupunând că această structură de proprietate este corectă, trebuie clarificată identitatea persoanelor care dețin mai mult de 25% din acțiunile societății.

Anexa nr. 4

Tipologii de spălare a banilor și finanțare a terorismului asociate cu entitățile raportoare

a. Avocații și notarii

După cum este menționat în studiile FATF, în timp ce nu toate profesiunile legale sunt activ implicate în oferirea serviciilor juridice care ar putea fi folosite abuziv de către criminali, utilizarea profesiunilor legale pentru a oferi un aspect de respectabilitate în raport cu activitatea clientului și acces la contul special pentru clienți deținut de astfel de profesioniști este atractiv pentru criminali. De asemenea există o percepție printre criminali că privilegiul profesiunilor legale/secretul profesional va amâna, obstrucționa ori preveni posibilele investigații sau urmăriri de către autorități dacă aceștia folosesc serviciile unui profesionist legal. Criminalii pot de asemenea căuta implicarea profesiunilor legale în activitățile lor de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, deoarece unui profesionist legal în anumite circumstanțe i se poate cere să execute anumite tranzacții sau să acceseze servicii juridice pentru a oferi asistență în procesul de spălare a veniturilor provenite din crimă. Riscul de spălare a banilor este mai relevant atunci când avocatul oferă următoarele tipuri de servicii:

- crearea și administrarea persoanelor juridice rezidente și nerezidente cu structură de proprietate complexă.
- facilitarea sau executarea tranzacțiilor financiare în numele altor persoane.
- primirea și transferarea unor sume mari în numerar.
- falsificarea documentelor.
- stabilirea unor contracte de împrumut sau a unor acorduri financiare complexe.
- facilitarea transferului dreptului de proprietate către persoane interpușe sau cu identitate falsă.

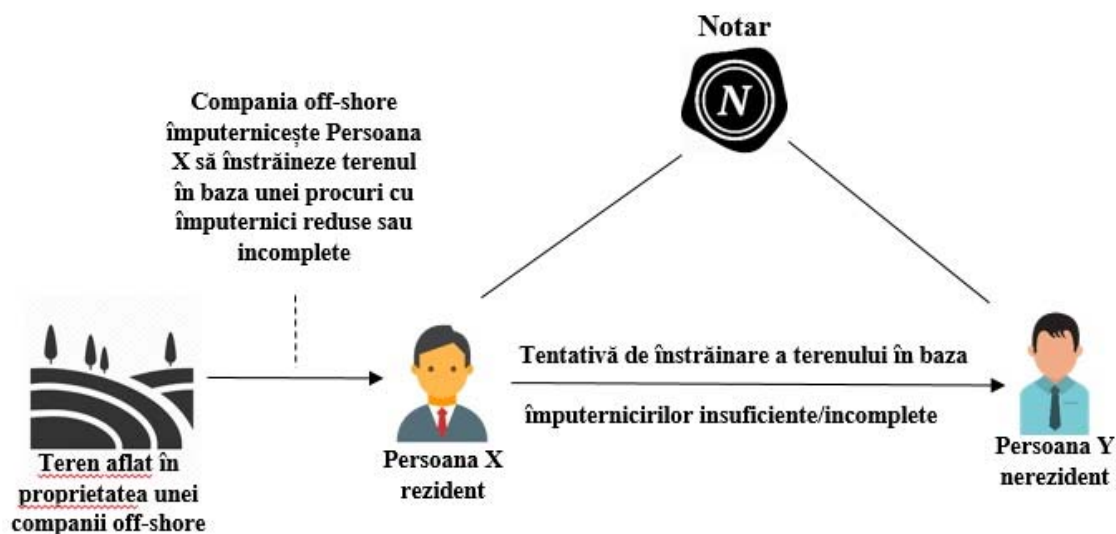
Un exemplu al unui caz real identificat în Belgia este prezentat mai jos. Cazul prezintă un exemplu de utilizare a profesiunilor legale pentru a efectua tranzacții financiare, fără vreo legătură vădită cu furnizarea serviciilor juridice, pentru a ascunde fondurile dintr-un faliment:

O societate comercială condusă de soția unui client, a fost declarată drept falimentară. În scurt timp clientul a depozitat numerarul (din compania falimentară) pe un cont deschis pe numele unui membru de familie. Bani au fost imediat depuși pe contul unui avocat. Avocatul a depozitat o parte din fonduri înapoi în contul bancar al membrului de familie și a utilizat restul banilor pentru a achiziționa o poliță de asigurare de viață prin intermediul unui transfer bancar. Polița a fost imediat ridicată în numerar de către membrul de familie.

Care sunt indicatorii de suspiciune:

- Cheltuielile private sunt finanțate de către o companie;
- Tranzacția este neobișnuită în ce privește modalitățile de finanțare, cine este clientul și care este motivul implicării profesionistului legal;
- Utilizarea tranzacțiilor "U-turn", în care banii sunt transferați unui profesionist legal sau unei alte entități și apoi trimise înapoi în contul inițial într-un termen scurt;
- Polițele de asigurare încasate la scurt timp după achiziționare sau contractarea împrumuturilor și ipotecilor care ulterior sunt rambursate rapid și integral;

Ca reprezentanți a profesiilor liberale notarii pot identifica pe parcursul activității lor o serie de tranzacții care au caracter suspect vădit, un exemplu al unei astfel de tranzacții este prezentat mai jos.

O companie off-shore care deține cu drept de proprietate un teren în Republica Moldova împuternicește în baza unei procuri Persoana X care este rezident al Republicii Moldova să înstrăineze din numele companiei terenul menționat. Persoana X se prezintă la notar împreună cu Persoana Y care dorește să achiziționeze terenul respectiv. În urma verificării documentelor necesare notarul observă că procura eliberată de compania off-shore nu include date suficiente sau complete pentru împuternicirea Persoane X cu dreptul deplin de înstrăinare a bunului ori procura nu este autentificată și legalizată în modul stabilit de legislație. De asemenea notarul remarcă faptul că persoana care apare în rol de cumpărător este cetățean străin.

Care sunt indicatorii de suspiciune:

- Utilizarea unei companii off-shore;
- Informații insuficiente, care pot servi drept motiv pentru a suspecta despre utilizarea unei persoane interpuse.

Un alt caz din Franța relevant pentru Republica Moldova este explicat mai jos:

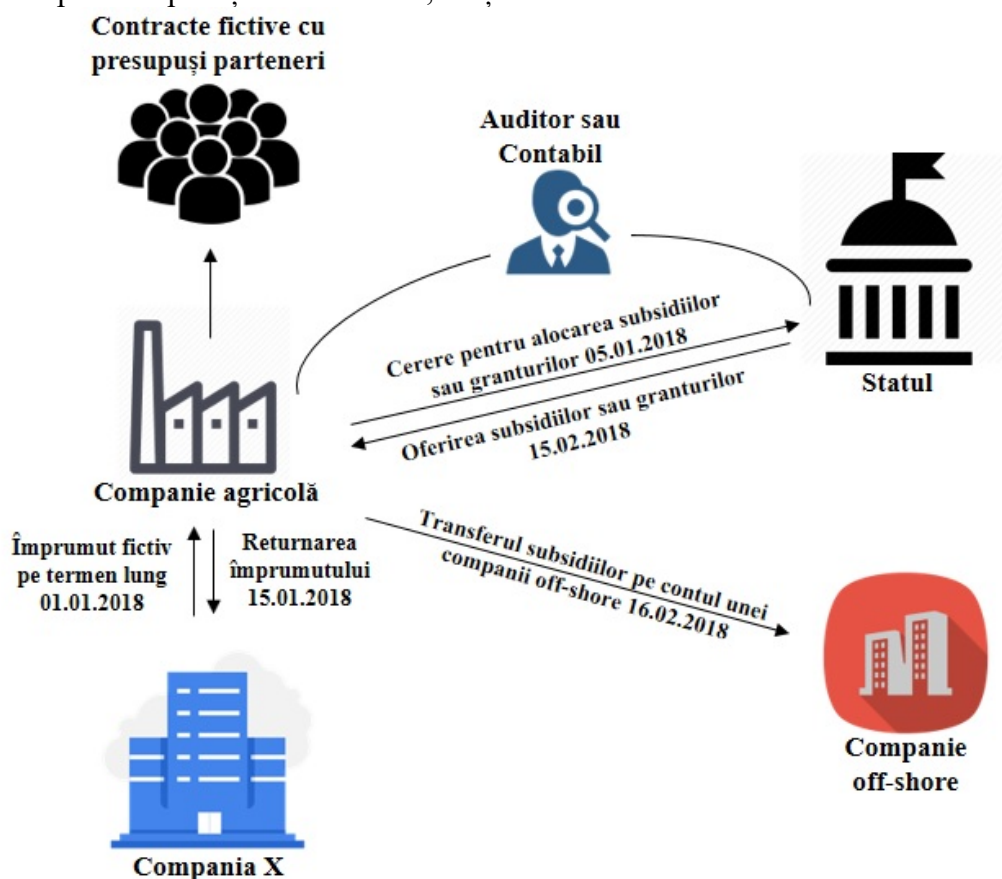
Un client străin a apelat la un profesionist legal pentru a cumpăra două proprietăți, una în Alpes-Maritimes (Sudul Franței), iar alta în Paris la un preț total de 11 milioane EUR. Suma de cumpărare a fost integral finanțată de către cumpărător (fără ipotecă), iar mijloacele bănești au fost transferate într-o jurisdicție off-shore prin intermediul unei bănci. Pe măsură ce contractul urma să fie semnat, au apărut schimbări în instrucțiuni, iar o companie de investiții imobiliare a fost înlocuită ca cumpărător. Ambii copii minori ai clientului au fost acționarii companiei. Clientul străin a deținut o funcție politică importantă în țara sa de origine astfel existînd informații publice despre implicarea sa în încălcări financiare.

Care sunt indicatorii de suspiciune:

- Sumă de finanțare privată disproporționată, care este incompatibilă cu profilul socio-economic al persoanei;
- Clientul utilizează conturi bancare dintr-o țară cu risc ridicat;

b. Contabili și Auditori

Există multe exemple în care auditorii sau contabilii pot fi folosiți direct sau indirect în comiterea fraudelor financiare și de spălare a banilor, având în vedere că majoritatea tranzacțiilor financiare a companiilor sunt accesibile pentru reprezentanții acestor profesii. Mai jos este prezentat un exemplu în care pot fi implicați atât contabilii, cât și auditorii.

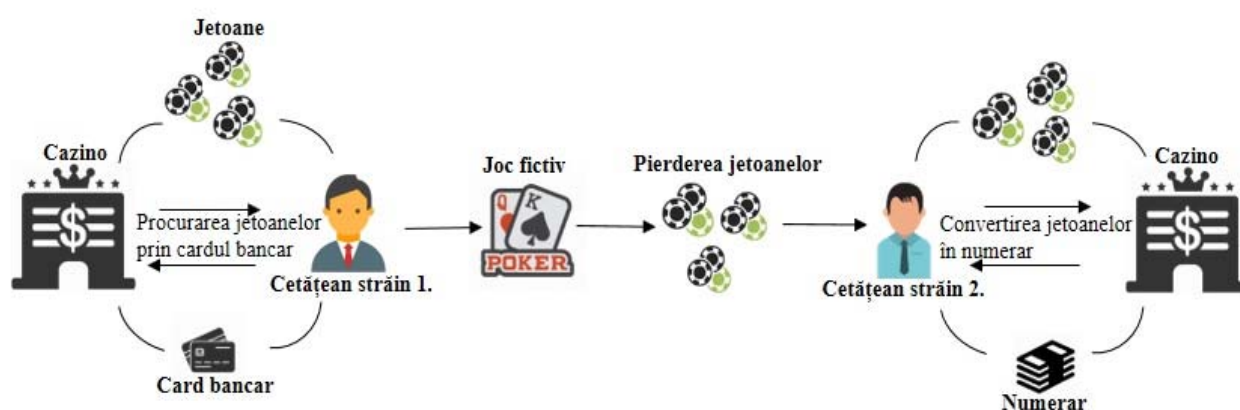
Pentru a obține subsidii sau granturi nerambursabile de la stat o companie agricolă contractează un împrumut pe termen lung de la Compania X, scopul acestui contract este de a mima prezența semnificativă a resurselor bănești pe conturile companiei agricole, ulterior această sumă de bani este returnată înapoi Companiei X după o perioadă scurtă de timp. Următorul pas este semnarea contractelor fictive cu presupuși clienți pentru a crea impresia că compania agricolă dispune de numeroase canale de distribuire a producției agricole. Ulterior compania agricolă înaintează pachetul de documente necesar pentru primirea subsidiilor sau a granturilor de la stat. Acest pachet de documente poate conține și alte documente fictive, semi-fictive sau chiar autentice pentru a convinge Statul sau altă instituție să ofere suma de bani necesară. Ca rezultat după primirea mijloacelor bănești în formă de subsidii sau ajutor nerambursabil compania agricolă transferă această sumă pe contul unei companii off-shore în baza unui contract fictiv de achiziționare a echipamentelor sau utilajelor agricole. Este important de a menționa că în anumite cazuri pentru a primi ajutor financiar în formă de subsidii sau grant este necesar raportul de control al unui auditor. În această ordine de idei auditorii și contabilii sunt persoanele care având acces la anumite tipuri de documente și în virtutea funcțiilor pe care le ocupă pot deconspira activitățile suspecte de fraudare financiară.

Care sunt indicatorii de suspiciune:

- Tranzacții anormale;
- Utilizarea companiilor off-shore;
- Utilizarea documentelor false.

c. Organizatorii jocurilor de noroc

Organizatorii jocurilor de noroc pot fi utilizați pentru a efectua procedee de spălare a banilor, în special în cazurile în care este necesară obținerea numerarului care ulterior va fi legalizat sub acoperirea câștigurilor în jocurile de noroc. O posibilă schemă de spălare a banilor este prezentată în imaginea de mai jos.

Cetățeanul străin 1 achiziționează de la un Cazino cu ajutorul unui card bancar jetoane sub limita de raportare obligatorie care trebuie transmisă în adresa Serviciului. De asemenea aceste jetoane pot fi achiziționate pe parcursul a mai multe zile, ulterior Cetățeanul străin 1 se așează la masa de joc mimînd interesul de a câștiga, pentru a nu trezi suspiciuni. Peste o anumită perioadă de timp Cetățeanul străin 1 pierde jetoanele acumulate Cetățeanului străin 2 conform unei scheme speciale stabilite din timp. Astfel, Cetățeanul străin 2 obținînd jetoanele în formă de câștig va converti aceste jetoane în numerar. Pentru a nu trezi suspiciuni Cetățeanul străin 2 va converti jetoanele treptat la fel sub limita necesară de raportare.

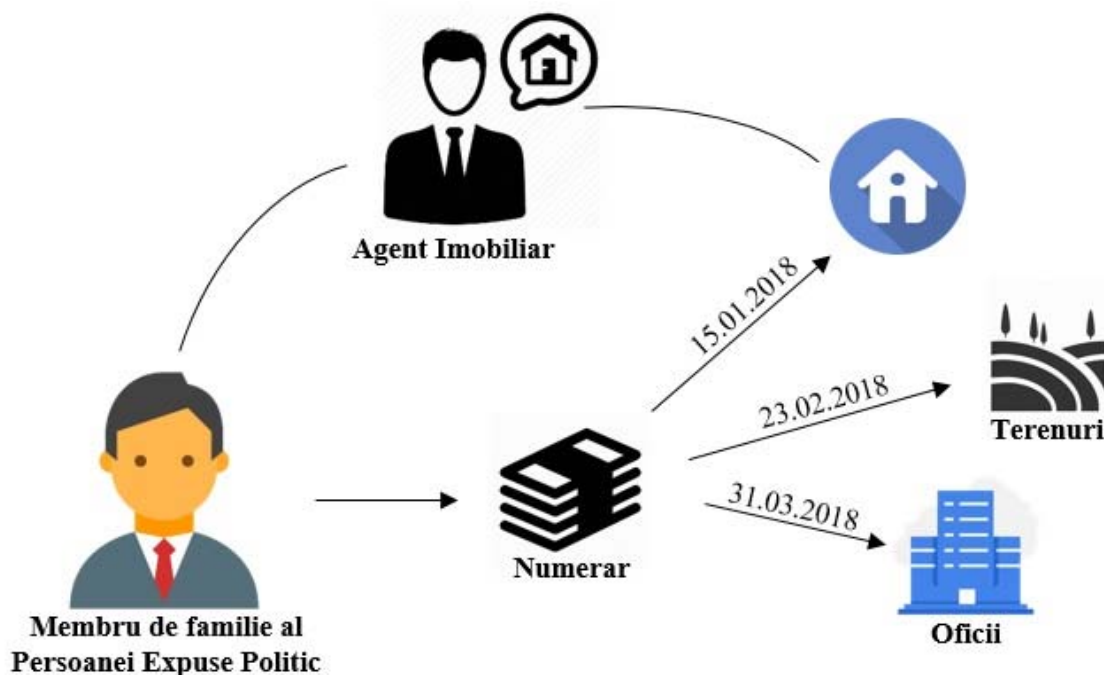
Care sunt indicatorii de suspiciune:

- Achiziționarea de jetoane, însă fără a paria în jocuri de noroc;
- Utilizarea unei persoane terțe (diferită de cea care a achiziționat jetoanele);
- Ridicarea în numerar a jetoanelor printr-un mijloc diferit de cel folosit pentru achiziționarea;
- Dispersarea jetoanelor pentru a evita limitele legale de raportare.

d. Agenții imobiliari

Sectorul proprietăților imobiliare este o țintă atractivă pentru persoanele care încearcă să ascundă mijloacele financiare obținute prin căi ilicite. Imobilele prin esență oferă posibilitatea de a legaliza sume foarte mari de numerar doar printr-o singură tranzacție. În conformitate cu datele Grupului de Acțiune Financiară Internațională imobilele ocupă al 3-lea loc după valoarea activelor infraționale confiscate la nivel global. Noile prevederi privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului stabilește obligația persoanelor juridice și fizice care activează ca agenți imobiliari să aplice măsuri de precauție privind clienții săi într-o manieră mai detaliată. Astfel entitățile raportoare care activează în domeniul proprietăților imobiliare trebuie să fie pregătite pentru schimbările care urmează să apară ca rezultat al implementării legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Mai jos va fi prezentat un exemplu concret

În care un agent imobiliar poate identifica criteriile de suspiciune în raport cu clientul său care procură o serie de proprietăți imobiliare atât cu destinație locativă, cât și comercială, folosind în acest scop ca mijloc de plată numerarul. Astfel de situații pot apărea după stabilirea relațiilor de afaceri cu un anumit client.

1. Imediat după stabilirea relațiilor de afaceri, în urma aplicării măsurilor de precauție în raport cu unul dintre clienți, agentul imobiliar care acorda asistență în procurarea imobilelor a descoperit că clientul său este membru de familie al unei Persoane Expuse Politic. Agentul imobiliar a remarcat că clientul său a achiziționat într-o perioadă scurtă de timp mai multe proprietăți imobiliare printre care clădiri cu destinație comercială, terenuri agricole și cu destinație de construcție și o casă de locuit. Drept mijloc de plată clientul a folosit numerarul ceea ce este foarte suspect având în vedere că prețul unor astfel de proprietăți este ridicat. În această ordine de idei, astfel de tranzacții implică mai multe criterii de suspiciune care trebuie luate în considerație de către agenții imobiliari.

Care sunt indicatorii de suspiciune?

- Tranzacțiile nu corespund cu profilul economic al clientului, utilizarea unei "persoane interpuse" (membrul familiei, pentru a ascunde legătura cu PEP);
- Utilizarea numerarului.

2. Un alt exemplu în care agentul imobiliar a identificat o serie de tranzacții suspecte este similar cu cel expus mai sus, însă a avut loc în afara Republicii Moldova. O persoană cu vîrstă de 19 ani care locuia într-o zonă provincială a apelat la serviciile unui agent imobiliar pentru a achiziționa o serie de proprietăți în zona centrală a unui oraș mare. Agentul imobiliar a remarcat faptul că persoana dată s-a prezentat în oficiul său alături de copilul minor. Agentului imobiliar i sa părut suspect faptul că o persoană cu un astfel de profil est interesată de achiziționarea unor proprietăți comerciale cu valoare ridicată. Astfel, în paralel cu prestarea serviciilor de asistență în identificare unor potențiale proprietăți agentul imobiliar a notificat autoritatea responsabilă de prevenirea și combaterea spălării banilor din acea țară. După efectuarea investigațiilor necesare autoritățile au constatat că persoana de 19 ani era fiica unui traficant de droguri care legaliza profiturile obținute ilegal prin intermediul fiicei sale.

Care sunt indicatorii de suspiciune?

- Tranzacțiile nu corespund cu profilul economic al clientului, utilizarea unei "persoane interpuse".

e. Dealerii de bunuri de lux

Piața principală pentru bunurile de lux sunt țările dezvoltate. Cu toate acestea, piețele emergente și economiile noi sunt de asemenea afectate de expansiunea acestui sector, care oferă profituri peste medie.

Un exemplu al unui caz cu implicarea dealerilor de bunuri de lux este prezentat mai jos:

Dl. X a fost un politician de rang înalt în țara Y. Dl. X și personalul său au acumulat bani și active peste hotare în cursul mandatului lor politic. Dl. X și rudele sale au deținut de asemenea 220 de companii care reprezentau 25% din sectorul privat al țării Y. Bunurile de lux inclusiv mașini sportive, yacht-uri, obiecte de artă, bijuterii și palate (peste 12.000 de obiecte) care aparțineau Dl. X au fost brusc incluse într-o licitație. Oficialii au declarat că activele în valoare totală de peste (400 milioane EUR) au fost cumpărate sistematic pentru a spăla banii obținuți din acte de corupție pe parcursul carierei politice al Dl. X.

Care sunt indicatorii de suspiciune?

- Articole de lux care nu coincide cu profilul economic al clientului;

Cazul de mai jos ilustrează o schemă cu implicarea unei companii specializate în comercializarea diamantelor și legături cu finanțarea terorismului.

Unitatea de Informații Financiare (UIF) din țara M a recepționat de la bănci diferite rapoarte privind tranzacțiile suspecte. Rapoartele conțineau două persoane fizice și o companie specializată în comercializarea diamantelor. Toți trei subiecți dețineau conturi în băncile menționate și în decurs de câteva luni, sume mari de bani au fost transferate pe și din conturi străine. Unul dintre conturile deținute de companie a primit depozite mari în valută străină care proveneau din alte companii active în industria diamantelor. Transferurile au fost ulterior convertite în moneda locală și transferate din nou pe conturi străine, în special pe un cont din țara G înregistrat pe numele unei persoane fizice menționate mai sus. UIF a descoperit că o investigație privind traficul de diamante a fost deja deschisă în țara M. Compania și persoanele fizice implicate au fost suspectate de achiziționarea diamantelor de la diferite companii (probabil legate de zonele de conflict armat), recomercializarea lor și mascarea mișcării de numerar prin intermediul transferurilor între conturile locale și străine, cât și prin convertirea lor. Cercetările ulterioare efectuate de UIF au evidențiat, de asemenea, legăturile dintre subiecții raportului privind tranzacțiile suspecte și persoanele fizice și companiile deja legate de spălarea fondurilor pentru crima organizată și finanțarea terorismului¹⁰.

Care sunt indicatorii de suspiciune?

- Utilizarea mai multor companii, situate în jurisdicții diferite, pentru a ascunde beneficiarii efectivi și legăturile acestora cu fondurile;

---

¹⁰ FATF;